

Shaare Zedek

Nieuws

September 2019 | Nummer 143 | Magazine van Stichting Shaare Zedek

KEES DEN HERTOOG:

“Ons nieuwe project is: Doneren voor palliatieve zorg”

MOSHE MOSKOVITS:

“Ik werk als vrijwilliger in ‘een ziekenhuis met een hart’”

Colofon

Shaare Zedek Nieuws is een uitgave van Stichting Shaare Zedek en verschijnt vier keer per jaar. Het blad is gedrukt op FSC papier.

Bestuur

Ds. H. Korving, Urk (voorzitter);
mw. G.H. Gijsbertsen-Voortman, Apeldoorn (secretaris); C. den Hertog, Houten (penningmeester); J. Huijser, Oud-Alblas;
Ds. J.C. Schuurman, Capelle aan den IJssel (algemeen adjunct); mw. J.M. van den Berg, Rijswijk; L.H. Trouwborst, Hoornaar

Secretariaat

Gen. van Heutszlaan 118, 7316 CK Apeldoorn
T 055 - 52 13 631
E hg@solcon.nl

Administratie

C.H. Kleinbloesem
Andante 20, 2925 AB Krimpen a/d IJssel
T 0180 - 51 42 52
E chkleinbloesem@caiway.net

Voorlichting

H. Geluk, Kloet 3, 3371 HL Hardinxveld-Giessendam
T 0184 - 61 26 32 b.g.g. 0651 236 636
E info@shaarezedeek.nl
W www.shaarezedeek.nl

Giften

ING BANK IBAN: NL51INGB0004295426
t.n.v. St. Shaare Zedek, Houten
ABN AMRO IBAN: NL74ABNA0436427060
t.n.v. St. Shaare Zedek, Houten

Legaten

Indien u Stichting Shaare Zedek in uw testament wilt gedenken, kan de schenking als volgt worden omschreven: Ik legateer vrij van rechten aan de St. Shaare Zedek, gevestigd te Apeldoorn, een bedrag groot € .....

Grondslag en doel

De stichting verricht haar werkzaamheden in gehoorzaamheid aan Gods Woord, opgevat naar de Drie Formulieren van Enigheid. De stichting stelt zich ten doel om vanuit Nederland meer bekendheid te geven aan het Shaare Zedek Ziekenhuis te Jeruzalem en dit financiële en morele hulp te verlenen. Zij stelt daarbij als voorwaarde, dat genoemd ziekenhuis medische hulp verleent aan alle mensen van welke huidskleur, nationaliteit of religie zij ook mogen zijn. Vereiste voor de te geven hulp is, dat in genoemd ziekenhuis het leven van de conceptie tot de dood wordt beschermd. De stichting staat onder toezicht van de Raad voor Financiële Betrouwbaarheid.

Stichting Shaare Zedek is door de belastingdienst aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

Toezichthouder CBF heeft vastgesteld dat de Stichting Shaare Zedek voldoet aan de normen van de erkenningsregeling voor goede doelen.

ISSN 1382-872X

Tekst: Ds. D.E. van de Kieft, Urk

Maar hun die geroepen zijn, beide Joden en Grieken, prediken wij Christus, de Kracht Gods en de Wijsheid Gods. 1 Korinthe 1: 24

Maar hun die geroepen zijn... Wie zijn die geroepenen? Kanttekening 55 zegt: 'Namelijk niet alleen uitwendig door het Woord, want also zijn ook de voorgaanden die verloren gaan, geroepen; maar ook inwendig en krachtig door den Geest Gods en naar Zijn voornemen.' Gods Geest roept door de inwendige roeping en past het Woord krachtadig toe. Waar ligt dus de grondslag en oorzaak van deze inwendige roeping? In de Goddelijke verkiezing of voorverordining (Rom. 8: 30).

... beide Joden en Grieken... Wat een wonder! Er is door Christus' verdienste bij God geen aanzien des persoons, geen verschil tussen Jood en heiden. Lees Ef. 2: 14. Christus is de enige Zaligmaker voor Jood en heiden. Door Zijn Geest bekeert Hij het hart van de werkeilige Jood en van de wijze Griek. En tot Jood en heiden heeft Paulus dezelfde prediking; ze hebben beiden hetzelfde nodig. Tot wie we ook spreken: we hebben overal hetzelfde Woord Gods te brengen.

... prediken wij Christus... We mogen Christus prediken aan alle hoorders. Er is alleen verzoening met God door Christus. Maar voor Gods kinderen doet de prediking door de Heilige Geest nut. Ze mogen de stem van Christus horen in de prediking. Christus, Messias, Gezalfde, hun hoogste Profeet, hun enige Priester en hun eeuwige Koning. Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk.

... de Kracht Gods... Hij krijgt waarde voor u, krachteloze. Die geen kracht hebben om tot God te vluchten - die zoekt Hij op en die trekt Hij. Die vol met schuld en zonden zijn; ja des doods schuldig - die mogen de kracht van Christus' bloed ervaren in hun ziel. Die geen kracht hebben tegen de zonden - die geeft Hij kracht. Die geen kracht hebben tegen satan - die geeft Hij een wapenrusting. Het is een voortdurende les om krachteloos te worden en te blijven. Maar om tegelijkertijd te zeggen: ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft. (Fil. 4:13).

... en de Wijsheid Gods. Voor u, arme, blinde dwaas, die door het licht van Gods Geest uw eigen dwaasheid inleeft. Christus is voor u de opperste Wijsheid en Hij geeft wijsheid. U leeft door Christus, de Wijsheid Gods. Om meer kennis van God, van uzelf en van Christus te krijgen.

Is Christus voor u de Kracht Gods en de Wijsheid Gods?

8

Kees den Hertog:
"Het jaaroverzicht 2018 is op onze website te vinden. De verkorte jaarcijfers zijn in dit magazine opgenomen."

3	Bestuur: Bidden om de bekering van Israël	10	Column: Ons land en onze ideale verdedigen
4	Uit het ziekenhuis: Terugblik en vooruitzien: Shaare Zedek plaats van vrede en verzoening	10	Concerten Shaare Zedek Koor: 21 september 2019 Gorinchem en 2 november 2019 Veenendaal
7	Actief: Aandacht voor palliatieve zorg	11	Column: 'Een ziekenhuis met een hart'
8	Financiën: Doneren voor palliatieve zorg	12	Aankondiging Koor- en samenzangavond 11 oktober 2019 Ger.Gem. Leiderdorp
9	Column: Eén ding verandert niet		

BESTUUR

Bidden om de bekering van Israël

Ik acht het een gemis als het gebed om de bekering van Israël achterwege gelaten zou worden. Onze gebeden dat Israël zijn Messias mag (leren) herkennen dienen zich juist te vermeerderen. We wekken u op te blijven bidden om de bekering van Israël en te blijven steunen waar dat mogelijk is.

Onlangs trof mij een bericht in de media dat de Anglicaanse Kerk in Canada besloten heeft het gebed voor de bekering van Israël zoals dat in hun gebedenboek een plaats heeft, om te zetten in een gebed om verzoening met de Joden. Ik vroeg mij af of ik dit positief moest waarderen of juist niet? Er zit in dit bericht iets van verootmoediging vanwege het feit dat christenen de eeuwen door - en gedurende de Tweede Wereldoorlog niet uitgezonderd - bijgedragen hebben aan de vervolging van de Joden. Tegen de actuele achtergrond van een wereldwijd oplaaient antisemitisme, ook in Nederland, kan het alleen maar positief opgevat worden dat men het Joodse volk verzoeningsgezind tegemoet wil treden.

Ons past ook bescheidenheid in onze relatie tot het Joodse volk. Toch acht ik het een gemis als het gebed om de bekering van Israël achterwege gelaten zou worden. De diepste drijfveer achter ons werk ten dienste van het SZMC is liefde tot de God van Israël, Die God Die aan Zijn erfvolk dacht en de Messias zond in de volheid van de tijd. Onze gebeden dat Israël zijn Messias mag (leren) herkennen dienen zich te vermeerderen in plaats van achterwege gelaten te worden. Nee, we hebben niet een verborgen agenda om heimelijk te evangeliseren in onze relaties met het SZMC. Maar men begrijpt heel goed dat onze verbondenheid met het Joodse volk

geestelijke wortels heeft, gedragen door de hoop dat geheel Israël net als de wedergeboren christenen de volheid van Christus mag leren kennen.

Ondertussen verheugt het ziekenhuis zich in een gestage groei en beijvert men zich om het kwalitatieve hoge niveau van medische hulp- en dienstverlening te bewaren. De laatste cijfers spreken tot de verbeelding: in 2018 werden 22.748 baby's geboren (meer dan zestig per dag), waren er 92.310 opnames (250 per dag) en meer dan 35.750 chirurgische ingrepen (bijna 100 per dag) verricht. Om de orthodoxe identiteit te kunnen behouden wil het ziekenhuis bestuurlijk geen overheidsinmenging en ontvangt het ziekenhuis derhalve geen subsidie van de overheid. Uw steun blijft om die reden steeds nodig - en wordt gewaardeerd!

De enthousiaste verhalen van mensen die het ziekenhuis een bezoek brengen - in dit nummer leest u erover - werken aanstekelijk. Uw bezoek wordt echt op prijs gesteld. We wekken u op te blijven bidden om de bekering van Israël en te blijven steunen waar dat mogelijk is. Het Shaare Zedek MC wordt wel terecht een plek van vrede genoemd in het verder door politieke en godsdienstige tegenstellingen zo verscheurde Midden-Oosten. Helpt u mee dit te versterken door uw gebed en steun? *'Die in zegeningen zaait, zal ook in zegeningen maaien'* (2 Kor. 9, 6; vgl. Psalm 112).

UIT HET ZIEKENHUIS

Terugblik en vooruitzien:

2009

2010 -
2011

Shaare Zedek plaats van vrede en verzoening

Shaare Zedek blijkt het snelst groeiende ziekenhuis in Israël. Als stichting zijn wij dankbaar dat onze trouwe achterban de noodzakelijke (groei)aanpassingen van harte steunt, uitbreiding mogelijk maakte en ook in de toekomst trouw blijft participeren.

Stichting Shaare Zedek heeft de afgelopen jaren veel nieuwe donateurs mogen begroeten. Een positieve ontwikkeling die zich doorzet. Een veel gestelde vraag is: "welke projecten heeft de stichting de afgelopen jaren financieel gesteund en wordt deze werkwijze ook naar de toekomst voortgezet?" Vandaar een terugblik over de afgelopen 10 jaar. Vanwege privacy is het fotomateriaal in zekere zin sober en toont bijna uitsluitend de 'zakelijke' kant. Laat duidelijk zijn dat achter iedere foto een kloppend hart verborgen ligt en dat van honderden jongeren en ouderen die over de afgelopen periode, mede door uw participatie hulp ontvingen. Beschermwaardigheid en welzijn van het leven gaan hand in hand. In 2008 werd het project isolatiekamer en centrale zusterpost op de Kinder Intensive Care afgerond. Dit project was een noodzakelijke tussenoplossing met het oog op het nieuw te bouwen kinderziekenhuis.

Project 2009: EEG-unit

Een project op de kinderneurologie afdeling. Een EEG (Electro Encephalo Gram) is een belangrijk onderzoek voor kinderen met een neurologische aandoening. Met dit onderzoek kan de elektrische activiteit van de hersenen worden onderzocht. Dat is onder andere van belang voor de diagnose epilepsie.

Project 2010-2011: Security Operations Centre (SOC)

De groei van het ziekenhuis vereiste een substantiële uitbreiding van zowel fysieke ruimte als de noodzakelijke apparatuur om de veiligheid voor de toekomst te waarborgen. De eerste vereiste van het SOC om de veiligheid en samenwerking in noodsituaties te waarborgen ten behoeve van een optimale opvang van slachtoffers. Het SOC fungeert als centrale voor communicatie met externe diensten die in tijden van noodsituaties en rampen te maken krijgen met massa slachtoffers. Het SOC communiceert binnen enkele seconden met de verantwoordelijke personen van de Magen David Adom, Israëlische Defence Forces (IDF, Israëlische leger), Politie en Overheid.

Project 2012: Een levensader voor honderden kinderen, elk jaar!

Dit project betrof de investering in het nieuwe kinder-

ziekenhuis voor de nierdialyseafdeling. Het SZMC behandelt meer dan een derde van de kinderen uit Israël die regelmatig dialyse ondergaan. Van het aantal kinderen dat dialyse ontvangt is 60 % van Palestijnse afkomst. De ouders zijn meestal onvoldoende of niet verzekerd of kunnen in hun eigen omgeving geen hulp vinden. Tot op de dag van vandaag mogen kinderen adequaat worden geholpen dankzij de gulle giften van donateurs waarvan u ook de nodige 'bouwstenen' bijdroeg.

Project 2013-2014: Isolatiekamers in het nieuwe kinderziekenhuis.

De inrichting van deze kamers voor isolatieverpleging valt onder de richtlijnen van de zogenaamde beschermende isolatie, dus preventief, voor die patiëntjes die door ziekte en meestal in combinatie met een belastende therapie een sterk verminderde weerstand hebben. Deze isolatieverpleging vereist een gesluisde isolatiekamer die aan de omgevingsfactoren wordt aangepast. De kamers zijn geïnstalleerd met gespecialiseerde ventilatiesystemen die geen verbinding hebben met andere systemen, zodat bacteriën en virussen de isolatiekamer niet bereiken.

Project 2015-2016

Het aantal behandelingen op de spoedeisende hulpafdeling groeide in de periode 2000-2014 van 45.560 naar 135.500. Dat is een groei van 197 %. De selectie van binnenkomende patiënten is essentieel. Iedere seconde telt! Als onderdeel in dit gehele proces dat gericht is op een nog snellere afhandeling van patiënten werd een Fast-Track-Unit gebouwd die volledig geïntegreerd is in de Spoedeisende Hulpafdeling. De Unit wordt bemand door verpleegkundigen en

artsen die deze patiënten opvangen. De selectie van patiënten is binnen het gehele proces essentieel. Het voorkomt vertraging in de totale opvang van noodhulp, komt ten goede aan het welzijn van de patiënt en de patiënten doorstroming die noodzakelijk is vanwege de toenemende hulpvraag. De Unit bestaat uit interne behandelkamers, waar patiënten na hun beoordeling, onmiddellijk hulp krijgen en de 'open ruimte' waar patiënten na behandeling ook nog een aantal uren kunnen verblijven voor observatie.

Project 2017-2018: Speciale operatiekamer voor de moeder en kind afdeling

Deze operatiekamer is met name bedoeld voor specifieke bevallingen, zoals een keizersnede. In het ziekenhuis vinden meer dan 22.000 bevallingen per jaar plaats, waarvan 10 % op indicatie keizersnede. Het percentage prematuren bedraagt 8 %. Dit is mede het gevolg van het beleid dat de beschermwaardigheid van het leven gewaarborgd wordt.

Project 2019-2020: Project Palliatieve zorg

Palliatieve zorg is gericht op het verlichten van klachten in de laatste fase van het leven. Deze zorg is niet gericht op genezing maar op kwaliteit van leven. Het gaat daarbij om pijnbestrijding maar ook om de lichamelijke, psychische, sociale en spirituele begeleiding van patiënten en hun naasten. Zie voor meer informatie pagina 12.

Overige giften

Naast genoemde projecten kon in deze jaren uit gelabelde en specifieke legaten nog voor € 500.000,- steun gegeven worden voor de aanschaf van een MRI-scan en aanpassing van deze werkomgeving. De stichting zal ook in de toekomst urgente projecten blijven steunen.

ACTIEF

Tekst: Mary Bij nagte

Aandacht voor palliatieve zorg

Tijdens de voorbereidingen voor een korte reis naar Israël las ik een artikel over het Shaare Zedek Ziekenhuis in Jeruzalem. Er werd een nieuwe actie aangekondigd die geld bijeen moet brengen voor ontwikkeling van de palliatieve zorg in dit ziekenhuis. Aangezien palliatieve zorg altijd direct mijn belangstelling wekt, bleef ook dit artikeltje haken en heb ik in een mail gevraagd of het mogelijke is om het SZMC te bezoeken en over dit onderwerp van gedachten te wisselen.

Hoewel het kort dag was (een paar dagen voor onze aankomst in Jeruzalem) heeft dhr. Geluk ons geholpen aan een afspraak met Audrey Gross van de PR-afdeling in het ziekenhuis. Het ziekenhuis staat aan de westkant van Jeruzalem en vanuit ons verblijf bij de Oude stad hadden we een ritje met de lightrail nodig om er te komen. Op het afgesproken tijdstip ontmoetten we Audrey en werden we hartelijk ontvangen met koffie. Daarna nam zij ons mee op een tocht door dit immense ziekenhuis, eerst langs de verloskamers waar per dag zo'n 60 bevallingen plaatsvinden! Daarna langs de NICU en MCU waar prematuurtjes en pasgeborenen de best mogelijke zorg ontvangen, ongeacht afkomst of bevolkingsgroep. Een mooi voorbeeld was een jonge Palestijnse vrouw die in het SZMC bevallen is en zelf ervaren heeft dat de zorg voor haar en haar kind net zo uitstekend was als voor haar Joodse buurvrouw. Van huis uit had zij het idee dat er voor Palestijnse baby's veel minder goed gezorgd zou worden. Uit dankbaarheid en respect komt zij nu wekelijks als vrijwilliger op de NICU om baby's te kangoeroe'en* waarvan de moeder dit niet kan of wil. Indrukwekkend was ook de bouw van de NICU die bij

Petra van Veen,
Leonard en Mary
Bij nagte

oorlogsdreiging middels luiken afgesloten kan worden en op die manier een bomvrije afdeling wordt. De kindjes hoeven dan niet verhuisd te worden wat veel stress voorkomt. Verder zijn de cruciale afdelingen ondergronds gebouwd, zoals de OK's, laboratorium, spoedeisende hulp en apotheek. Vlakbij de NICU is een MRI in gebruik genomen die speciaal ontwikkeld is voor baby's. Hiervan zijn er maar twee op de wereld. De kindjes kunnen hierin met alle slangen en bewakingsapparatuur en liggen in een speciaal ontwikkeld 'nestje' tijdens het onderzoek zodat ze niet kunnen bewegen.

Verder hebben we het uitgebreid over de palliatieve zorg gehad. Verrassend om te horen dat er samengewerkt wordt met het Lindeboom Instituut in Nederland en dat de benadering die in de palliatieve fase toegepast wordt waarschijnlijk ook tijdens reguliere zorg kan helpen. Hierover kunnen we later nog nader van gedachten wisselen. Audrey heeft ons de school laten zien, inclusief de muziekkamer en dierentherapeut. Deze low-tech benadering wordt ingezet bij kinderen om traumatische en verlieservaringen te verwerken en dit sprak ons zeer aan. Omdat Leonard in de afgelopen maanden vrijwilligerswerk heeft gedaan bij Magen David Adom gingen we ook nog even op 'de spoed' kijken waar we de Nederlands sprekende Moshe tegenkwamen. Het was erg hectisch op de spoed, veel opnames die allen weer een plekje moeten krijgen in dit ziekenhuis. We waren erg onder de indruk na deze rondleiding. Dank voor de mogelijkheid om binnen te kijken en van gedachten te wisselen over de zorg in het algemeen en de palliatieve zorg in het bijzonder. We wensen jullie alle goeds voor de toekomst en Gods zegen.

* Kangoeroe'en is het bieden van huid-huid contact aan de baby door deze op de blote borst te leggen. Dit bevordert hechting, veiligheid en binding en vermindert stress bij zowel baby als ouder en verhoogt zelfs de weerstand bij de pasgeborene.

FINANCIËN

Doneren voor palliatieve zorg

In juni is het Jaarverslag 2018 op onze website geplaatst. Dit is wettelijk verplicht en we voldoen hiermee aan de ANBI en CBF-eisen. Onderstaand geven wij u de verkorte jaarcijfers.

Vele jaren hebben wij samen met u gelden ingezameld voor de afdelingen van moeder en kind. Het bestuur heeft na intensief overleg met de directie in Jeruzalem gekozen voor financiële ondersteuning van de palliatieve afdeling. De substantiële groei van deze afdeling overstijgt de financiële middelen die noodzakelijk zijn om optimale zorg rondom het levenseinde te kunnen bieden. Het ziekenhuis heeft *leven* hoog in het vaandel staan. Dit geldt zeker ook voor de ouderen. Het ziekenhuis staat voor een bijna onmogelijke opdracht: op welke wijze kunnen wij de palliatieve zorg naar de toekomst zeker stellen? Daar euthanasie in het SZMC volstrekt taboe is en de behandelingskosten in de eindfase van het leven niet altijd vergoed worden, gaf dit voor het bestuur de doorslag om de komende jaren voor deze afdeling te doneren. Laat deze zorg rond het levenseinde ook onze zorg zijn. Van harte aanbevolen.

Financiën

Wanneer u dit nummer leest hebben wij een mooi bedrag van € 90.000,- overgemaakt naar het Shaare Zedek Medical Centre te Jeruzalem. Een ieder, groot of klein, hartelijk dank.

Legaten

In de afgelopen periode hebben wij via de notaris een legaat ontvangen van mw. T. - R. met een bedrag van € 38.500,- en via de notaris van mw. S. - S. een bedrag van € 2.500,-. Mede dankzij deze bedragen hebben wij bovenstaande overboeking kunnen doen.

Mede dankzij uw giften kunnen wij vanuit Nederland een constante donatie blijven geven. Dit geeft ons de vrijmoedigheid om u te vragen het ziekenhuis blijvend te ondersteunen met uw gebeden en uw giften. Laten wij het volk Israël niet vergeten ook wanneer de spanning rondom de grenzen toeneemt.

Overzicht van inkomsten en uitgaven 2018 Stichting Shaare Zedek

	2018		2017			2018		2017	
	€	%	€	%		€	%	€	%
BATEN					LASTEN				
Baten uit eigen fondswerving	401.136	94,4	313.353	92,1	Besteed aan doelstellingen				
Overige baten	23.606	5,6	26.731	7,9	Voorlichting / bewustwording	32.726	8,1	31.572	10,1
Som der baten	424.742	100,0	340.084	100,0	Ziekenhuis Shaare Zedek	325.000	80,4	250.000	80,0
					Werving baten				
					Kosten eigen fondswerving	26.543	6,6	11.770	3,8
					Beheer en administratie	19.788	4,9	19.164	6,1
					Som der lasten	404.057	100,0	312.506	100,0
					Resultaat	20.685		27.578	

COLUMN

Eén ding verandert niet

De meeste mensen zijn (terecht) bang voor veranderingen. Gebaseerd op het principe 'je weet wat je hebt', blijven we graag op eigen terrein. Het gevaar hierbij is dat wat we eenvoudig vinden routine wordt en we stoppen met denken! Het gevaar is ook dat dit comfortabel voelt en dat we ons niet meer realiseren Wie dit alles bestuurt en we helaas zelfs vergeten Hem te danken!

Sinds ons huwelijk, bijna 40 jaar geleden, is er vaak wat veranderd. Zo zijn we 13 keer verhuisd en hebben we in 3 landen gewoond: Finland, Nieuw-Zeeland en, het belangrijkste, Israël. Sinds we bijna 30 jaar geleden terugkwamen in Israël, hebben we op 6 verschillende plaatsen gewoond. Ik kan dus met een gerust hart zeggen dat we niet bang zijn voor veranderingen! We worden voortdurend herinnerd aan alle wonderen en de plannen die onze Maker voor ons heeft.

Het Shaare Zedek Ziekenhuis opende 117 jaar geleden haar poorten van gerechtigheid. Begin 2019 werd prof. Ofer Merin de 5e directeur-generaal. Zijn voorganger, prof. Jonathan Halevy, heeft 31 jaar in deze functie gediend! In die periode veranderde het ziekenhuis meer dan enig ander ziekenhuis in Israël, misschien zelfs in de wereld.

Eén ding verandert echter niet en zal nooit veranderen: het Shaare Zedek is nog steeds een ziekenhuis dat de strenge Joodse wetten hanteert. De Bijbel is nog steeds en zal altijd onze gids en handboek voor de artsen zijn. Binnen het Shaare Zedek Ziekenhuis ('poorten van gerechtigheid') ervaar je dat God over ons waakt, Hij is de Geneesheer.

Daarom ben ik blij dat sommige dingen niet veranderen!

Shaare Zedek: het snelst groeiende ziekenhuis in Israël

	1988	1998	2008	2018	Toename in % 1988 - 2018
Bevolking Jeruzalem	480.000	630.000	750.000	850.000	77
Aantal bedden	300	500	530	1.000	233
Aantal opnames	16.000	34.000	60.400	91.000	469
Aantal geboortes	2.900	7.000	11.900	22.400	672
Aantal operaties	2.500	13.000	18.200	36.000	1.340
Aantal poliklinische bezoeken	27.600	122.000	178.000	635.000	2.221
Aantal bezoeken Eerste Hulp	26.000	56.000	85.000	170.000	554
Aantal gepubliceerde wetenschappelijke onderzoeken	35	80	150	380	986

COLUMN

Ons land en onze idealen verdedigen

Ons eerste kind mag het land gaan dienen. Als ouders zijn we enorm trots op onze dochter. Maar we zijn ook bezorgd. Hoe kan ze zo'n zware verantwoordelijkheid dragen?

Dit is het moment waarop we gewacht hebben. Onze oudste dochter Aliya gaat binnenkort dienen in het Israëlijsche leger. Na een ongelooflijk lang en moeilijk selectieproces heeft onze dochter eindelijk een baan in het leger gekregen. Ze zal dienen in de Army International Coöperatie Unit. Toen onze dochter eindelijk de officiële boodschap van het leger kreeg, waarin stond dat ze geplaatst en aangesteld werd, waren we allemaal super enthousiast! Ons eerste kind dat het land mag gaan dienen!

In de familie van mijn echtgenoot wordt het eerste kleinkind soldaat en zelfs een vrouwelijke religieuze soldaat! Onze families hebben beiden grote verliezen geleden tijdens de Holocaust. We hebben niet alleen overleefd en onze kinderen teruggebracht om op te groeien in het land van melk en honing, maar we zorgen er ook voor dat ze sterk en zelfverzekerd zullen zijn, met de tools die ze nodig hebben om ons land en onze idealen te kunnen verdedigen! We lopen over van trots! Maar, we zijn ook bezorgd... zal ons kind veilig zijn? Wat gaat ze doen? Waar zal ze zijn? Het hele proces is voor nieuw-

komers en voor ons als ouders erg verwarrend. Het is de eerste keer dat er een structuur is waarbij er geen interactie met de ouders is. Het leger communiceert niet met de ouders en ik vraag me af of we wekelijkse of maandelijkse nieuwsbrieven en updates zullen ontvangen, zoals in de tijd dat ze naar school ging.

In Israël kun je niet voorbijgaan aan het feit dat je kinderen opgroeien, je ze op een gegeven moment los moet laten, zodat zij hun taak op zich kunnen nemen, om als volwassene met verantwoordelijkheid het land te beschermen. Het schrijven van deze woorden maakt me verward en onzeker. Hoe kan mijn 'baby', en kunnen haar leeftijdgenoten, zo'n zware verantwoordelijkheid dragen? De komende 2 tot 4 maanden zullen zeker een uitdaging zijn, maar aan de andere kant weten we dat deze jaren onze dochter zullen vormen en dat ze zal groeien in verantwoordelijkheid en vindingrijkheid. Als ouders zijn we enorm trots op onze dochter en ik twijfel er niet aan dat zij net als de profetes Deborah haar plaats zal vinden in het leger. Moge God onze kinderen leiden, beschermen en zegenen. Amen.

Concerten Shaare Zedek Koor

Zaterdag 21-09-2019 Gorinchem

Plaats: Grote Kerk Gorinchem
Shaare Zedek Koor o.l.v. Mark Brandwijk
Orgel: Arie van der Vlist
M.m.v. diverse top-musici

Zaterdag 2-11-2019 Veenendaal

Plaats: Oude Kerk Veenendaal
Shaare Zedek Koor o.l.v. Mark Brandwijk
Jongerenkoor Speranza o.l.v.
Ria van den Noort
Vleugel: Arie van der Vlist
Klarinet: Peter Koetsveld

Tekst: Moshe Moskovits, vrijwilliger Shaare Zedek

COLUMN

'Een ziekenhuis met een hart'

Zondagmorgen 09.00 uur, een 'normale' zondagochtend op de afdeling S.E.H. (Spoed Eisende Hulp) in het Sha'are Tsedek Ziekenhuis in Jeruzalem. Een normale zondagochtend 09.00 uur betekent dat men al de atmosfeer in de lucht voelt hangen van wat er komen gaat op de meeste zondagochtenden. Het twee tot driedubbele aantal van wat er op de andere dagen binnenkomt. De reden daarvoor is dat het gisteren Sjabbat was. Op deze 'Rustdag' wordt onder andere het gebruik van auto's vermeden. Tenzij het iets is waarmee het leven is gemoeid. Alleen dan vervallen alle ge- en verboden van de Sjabbat. Dus wachten de meeste mensen tot 'nacht', wanneer de Sjabbat is afgelopen. Of zij komen zondagmorgen. Vandaar de 'zondagdrukte'.

Ik krijg de eerste drie ECG's (Electro Cardiogram) van mijn 'shift', en laat ze aftekenen door één van de drie senior artsen. Dat zijn vandaag dr. Avi Eisenstadt, dr. Ahmed Taawfiq en dr. Joël Levi. Ondertussen is er alweer een aantal patiënten binnengereden door medics van het M.D.A. (Magen David Adom - het Israëliëse Rode Kruis). Aangezien Jeruzalem een Metropool in het klein is met zo'n 900.000 inwoners, zijn de patiënten van zeer gevarieerd pluimage. Joods, Moslim, een Nederlandse toerist uit de 'Bijbel Belt' (beetje sneu, want Israël was een droom waar ze jaren op had gewacht) en een oude vrouw die alleen maar Russisch spreekt. Ik dus niet, maar dat geeft niet want er is verplegend personeel dat dit wel spreekt. Moslimvrouwen uit de kleinere plaatsen spreken vaak geen Hebreeuws, mannen meestal wel, vooral de jongeren. Dan zeggen de dames: "do you speak English?". Ik word er een beetje nukkig van, want ik denk dat ze vaak net doen alsof ze geen Ivriet spreken. Maar ja, het is een ziekenhuis, niet? En ze komen hier ook niet voor hun lol. Dus ik antwoord in het Engels: "ja zeker en ook Duits, Frans, Nederlands en Jiddisj". Dat vinden ze meestal grappig. Ik zit even, naast de secretaresse achter de balie. Zij is de spil waar de hele afdeling om draait. Alle inkomende patiënten, telefoneren naar en oproepen van diverse specialisten, help- en schoonmaak personeel. Ze krijgen ook alle zeurpieten aan de balie. Gelukkig niet al teveel. "Zijn de uitslagen van dit of dat er al? Waar is dokter zus, waar is hoofdzuster zo?" Ik neem als het even kan wat van de druk weg, beantwoord zoveel mogelijk vragen. Af en toe, en gelukkig niet te veel, de zeurpieten. Die heb je in alle soorten. Van ultra-ortho-

doxe Joden tot Moslim en alles wat er tussenin zit. En de vaste klanten, sociale gevallen die je geregeld terugziet. Het is een 'smeltkroes' met daarin af en toe toeristen uit vele landen. Want we zitten in Jeruzalem, het centrum van de wereld. En Sha'are Tsedek daar midden in. Inmiddels is het alweer 12.30 uur, lunchtijd. Ik help met het uitgeven en een lijstje maken van wie mag eten en wie niet.

Er wordt een kind op de trauma binnengebracht. Door een auto aangereden. Een jongetje van twee jaar. Twee paramedics zijn met hem bezig terwijl het trauma-team al klaar staat. Ik ga naar binnen, deels om te kijken hoe ze werken (ik ben zelf zeventien jaar medic geweest), maar ook om een paar Psalmen te zeggen ten behoeve van het kind. Er staan wel vijftien man waaronder twee topchirurgen. Het ziet er niet goed uit en na bijna een half uur worden de pogingen opgegeven en kijkt iedereen stil en bedrukt naar het mooie kind dat twee jaar zijn ouders vreugde heeft gegeven. Bij navraag blijkt het om een moslim familie te gaan. Ik heb Psalmen gezegd voor een Moslim. Maar dat maakt geen verschil. Een mens is een mens, een kind is een kind.

Ik denk terug aan een aantal maanden geleden. Er was die dag weer een aanslag gepleegd, waarbij een terrorist een man heeft neergestoken. De terrorist werd door een politieman neergeschoten en beiden werden het Sha'are Tsedek binnengebracht (wat een ironie). Na te zijn gestabiliseerd, werd de terrorist uit de trauma naar de operatiekamer gebracht. Toen hij met het team voorbij de balie kwam, had ik toch even 'andere gedachten'. Maar dat schud je snel van je af, want je bent nu eenmaal een ziekenhuis! Het Sha'are Tsedek is een ziekenhuis gebaseerd op Tora en traditie. Dat wil zeggen dat het de Joods wettelijke regels uit de Tora volgt. Een Joods Orthodox ziekenhuis dus. Niet dat al het personeel orthodox is, en dat hoeft ook niet, maar de regels en het beleid gaan in de geest van de Joods orthodoxe traditie. Het is voor mij de reden om juist hier als vrijwilliger te werken. Dat en het feit dat het Sha'are Tsedek sinds het is geopend in 1902, bekend staat als een ziekenhuis met een combinatie van superieure medische behandeling en warm menselijke zorg. Het staat bij veel patiënten bekend als 'een ziekenhuis met een hart'.

Koor- en samenzangavond DV 11-10-2019

"Het ga hun wel, die u beminnen"

De opbrengst van de collecte is na aftrek van de onkosten volledig bestemd voor het Shaare Zedek Ziekenhuis te Jeruzalem

Jong mannenkoor 'Sjir El Shaddai' Katwijk o.l.v. André Hobo
Meisjeskoor 'De Jonge Lofstem' Lisse o.l.v. Jan van der Schrier
Chr. gem. koor 'Laudate Deo' Scheveningen o.l.v. Michael Spaans

Orgel samenzang, Hanno Bosch | Orgel koorbegeleiding, Danny Spaans |
Viool, Boglárka Erdös Trompet, Thomas Heikoop | Vleugel, Arjan Wouters

Ger. Gem. Leiderdorp, Hoofdstraat 73 | Deur open 19:15 uur
Voorzang met binnenloop 19:30 uur | Aanvang 19:45 uur

Zorg rond levenseinde

Het Joodse volk is voor ons niet zomaar een volk. Israël helpen is een:

- Gebedszaak
- Hartezaak
- Erezaak
- Noodzaak

Help ons daarom Israël helpen in het Shaare Zedek Ziekenhuis te Jeruzalem

PALLIATIEVE ZORG IN HET SZMC

Het ziekenhuis heeft het leven hoog in het vaandel staan. Daar thuiszorg voor mensen in de laatste levensfase te wensen overlaat ziet het ziekenhuis zich gesteld voor een bijna onmogelijke opdracht: de structurele toename van palliatieve zorg in het ziekenhuis naar de toekomst toe zeker te stellen.

Palliatieve zorg is gericht op het verlichten van klachten in de laatste fase van het leven. Deze zorg is niet gericht op genezing maar op kwaliteit van leven. Het gaat daarbij om pijnbestrijding maar ook om de lichamelijke, psychische, sociale en spirituele begeleiding bij patiënten en hun naasten.

Zorg rond levenseinde

In 2018 kwamen ruim 1000 patiënten in aanmerking voor palliatieve zorg. Van hen werd 30% poliklinisch behandeld, 70% werd in de eindfase van het leven voor korte of langere tijd opgenomen.

Omdat euthanasie in het SZMC volstrekt taboe is, behandelingskosten in de eindfase van het leven niet altijd worden vergoed en boven-budgettaire opnames in het geheel niet, doet het SZMC een beroep op de vrijgevigheid van haar sponsors. Laat deze zorg rond het levenseinde ook onze zorg zijn. Wij streven ernaar in 2019 een bedrag van € 500.000 voor dit goede doel op te halen.

Shaare Zedek

T 0184-612632 | M 06-51236636 (b.g.g.) | E info@shaarezedek.nl

NL51 INGB 0004 2954 26 | NL74 ABNA 0436 4270 60 | t.n.v. Stichting Shaare Zedek

DONEER ONLINE: WWW.SHAAREZEDEK.NL